

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Політологія
Тривалість викладання	1 семестр
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні заняття	2 години на тиждень
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4253>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта.

Інформація про викладачів:

	Василенко Віталій Олександрович Посада: професор кафедри історії та політичної теорії Вчене звання: професор Вчений ступінь: доктор історичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/vasilenko.php
	E-mail: vasylenko.vi.o@nmu.one Кабінет: 1/63

1. Анотація до курсу

В курсі розглянуто політичні і правові вчення минулого та сучасності, визначено їхні роль і функції, дано класифікацію. Під час практичних занять здобувачі вищої освіти набувають навичок аналізу різних політичних і правових вчень та практичного застосування вивчених методів до вирішення професійних задач.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування компетентностей стосовно пізнання державно-правових ідей, доктрин, теорій, передумов і закономірностей їхнього виникнення, формування, історичного розвитку та взаємодії, впливів на різні аспекти суспільного життя, типології, зв'язків із сучасністю. В процесі навчання передбачено ознайомитися з базовими поняттями політико-правової думки, висвітлити основні принципи найзначніших політичних і правових концепцій минулого та сьогодення.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичним підґрунтям та фактичним змістом різних політичних і правових вчень;
- розглянути основні політичні і правові вчення сучасності, їхні класифікації, роль та особливості функціонування;
- навчити здобувачів вищої освіти кваліфіковано аналізувати зміст політичних і правових вчень, застосовувати отримані навички для вирішення професійних завдань, прогнозування шляхів розвитку політичних ідей;
- сприяти розвитку теоретичного мислення та формуванню світогляду майбутнього політолога.

3. Результати навчання:

- знати історію виникнення, розвитку і взаємодії політичних і правових вчень минулого та сучасності;
- вміти виявляти зв'язок між історичними обставинами формування та фактичним змістом і спрямованістю політичних і правових вчень;
- вміти висвітлювати базові принципи та теоретичні засади політичних і правових вчень;
- вміти оптимально використовувати історичний досвід політичного і правового розвитку;
- виявляти вплив політичних і правових вчень у діяльності політичних структур.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Предмет і завдання дисципліни. Сучасні наукові уявлення про походження держави і права.
2. Давній Схід.
3. Античний світ.
4. Середньовічна Західна Європа.
5. Політико-правові ідеї в ісламі.
6. Західна Європа доби Відродження та Реформації.
7. Голландія та Англія доби ранніх буржуазних революцій.
8. Просвітництво у Великій Британії та Франції XVIII ст.

9. Соціалізм, соціологічний позитивізм та анархізм (XIX ст.).
10. Ліберальна політико-правова думка XIX ст.
11. “Нові ліві”. Культурний марксизм.
12. Консерватизм і лібералізм новітньої доби.
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1.1. Політичні і правові вчення в Давньому Римі.
1.2. Рання християнська думка.
1.3. Київська Русь.
1.4. Німеччина XVII-XVIII ст.
1.5. США доби боротьби за незалежність.
1.6. Класична німецька філософія кінця XVIII – початку XIX ст.
1.7. Консерватизм (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).
1.8. Ліберальна політико-правова думка XIX ст.
1.9. Політичні ідеї класиків соціології та політології.
1.10. Тоталітарні політико-правові вчення XX ст.
1.11. Політико-правові ідеї солідаризму, інституціоналізму та соціал-демократії.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office 365.

На практичних заняттях необхідні MicroSoft Excel.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за два теоретичні блоки (кожен з них оцінюється максимально у 20 балів) та оцінок за виконання індивідуальних робіт (4 роботи сумарною оцінкою 60 балів).

Отримані бали за модульний контроль та індивідуальні завдання додаються і є підсумковою оцінкою за результатами вивчення навчальної

дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

<p>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)</p>	<p>Іспит відбувається у письмовій формі; білети для підсумкового контролю містять 30 тестових питань та 2 завдання. Правильна відповідь на всі запитання тестової частини оцінюється у 60 балів. Правильна відповідь на завдання оцінюється у 40 балів. Максимальна кількість балів за екзамен – 100.</p>
<p>Індивідуальні роботи</p>	<p>Включають характеристику об'єктів на предмет виявлення ідейного підґрунтя. Максимально оцінюються у 60 балів при своєчасному складанні, 30 балів – при несвоєчасному складанні.</p>
<p>Поточне оцінювання лекційного матеріалу</p>	<p>Охоплює матеріали лекційного курсу. Містить тести та відкриті запитання. Максимально оцінюється у 40 балів (2 теоретичні модулі×20 балів).</p>

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

Критерії оцінювання **індивідуального завдання** включають:

- правильність і повнота виконання завдання (50%),
- вміння використовувати інформаційні джерела для виконання завдання (10%),
- захист індивідуальної роботи (включає відповідь на контрольні запитання) (40%),
- правильне оформлення роботи та своєчасне її подання (зниження оцінки).

Критерії оцінювання **відкритих та тестових запитань**:

- повна відповідь – 20 балів
- неповна відповідь – 15 балів
- часткова відповідь – 10 балів
- неправильна відповідь – 0 балів
- правильна відповідь не тестове запитання – 2 бали, неправильні відповідь – 0 балів

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в

освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка"». http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

В разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно і має бути виконана повторно. При цьому викладач лишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Історія політичних і правових вчень» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4253>).

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Історія політичних і правових вчень» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4253>).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою. Перескладання відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття визнаються: хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами в разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту групи. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватися дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням із викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згодний із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft

Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Історія політичних і правових вчень».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Андрусак Т.Г. Історія політичних та правових вчень: Навч. посібник. – Л., 2001.
2. Безродний Є.Ф., Ковальчук Г.К., Масний О.С. Світова класична думка про державу і право: Навч. посібник. – К., 1999.
3. Безродний Є.Ф., Уткін О.І. Історія політичних вчень: Навч. посібник. – К., 2006.
4. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право і державу: Підручник для студ. юрид. вищих навч. закладів. – Х., 2007.
5. Ерьшев А.А. История политических и правовых учений: Учеб. пособие. – К., 2002.
6. Історія вчень про право і державу: Хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів / Г.Г. Демиденко (уклад. та заг. ред.). – 3-є вид., доп. і змін. – Х., 2005.
7. Кормич А.І. Історія вчень про державу і право: Навч. посібник. – 3-є вид., перероб. і доп. – К., 2012.
9. Марчук В.П., Марчук Г.В. Історія політичних і правових вчень: Навч. посібник. – К., 2009.
10. Медіссон В.В., Ларченко Л.І., Степіко В.П., Діденко Л.Я. Історія розвитку політичної думки: Курс лекцій. – К., 1996.
11. Мироненко О.М., Горбатенко В.П. Історія вчень про державу і право: Навч. посібник. – К., 2010.
12. Орач Є.М. Історія політичних і правових вчень. – Л., 2005.
14. Шульженко Ф.П. Історія політичних і правових вчень. – К., 2007.
15. Шульженко Ф.П., Андрусак Т.Г. Історія політичних і правових вчень: Підручник. – К., 2002.

Додаткові

1. Історія суспільної думки України (друга половина XIX – початок XX ст.): Хрестоматія. – Д., 1994.
2. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Під ред. Причепія Є. – К., 2002.
3. Кушинська Л. Становлення державного права і племінно-звичаєва традиція у Київській Русі (кінець IX – X ст.) // Історія України. – 2000. – № 38. – С. 3-5.
4. Рассел Б. Історія західної філософії. – К., 1995.